

**PAULO
KOELJO**

**POBEDNIK
JE
SAM**

Preveo s portugalskog
Jovan Tatić

Laguna

Naslov originala

Paulo Coelho

O VENCEDOR ESTÁ SÓ

Copyright © 2008 by Paulo Coelho

This edition was published by arrangement with Sant Jordi
Asociados Agencia Literaria S. L. U., Barcelona, Spain.
All rights reserved.

[http:// paulocoelhoblog.com/](http://paulocoelhoblog.com/)

Translation copyright © 2025 za srpsko izdanje, LAGUNA

*N. G. od Milosti,
koja je sišla na Zemlju da bi pokazala put
Borbe Dobra*

O Marija,
začela bez greha,
moli se za nas koji se u tebe uzdamo.

A učenicima svojijem reče: Zato vam kažem: ne brinite se dušom svojom šta ćete jesti, ni tijelom u što ćete se odjenuti:

Duša je pretežnija od jela i tijelo od odijela.

Pogledajte gavrane kako ne siju, niti žanju, niti imaju riznicu ni žitnicu, i Bog ih hrani. A koliko ste vi pretežniji od ptica!

A ko od vas brinući se može dodati uzrastu svome jedan lakat?

Ako, dakle, ne možete ni najmanje, zašto se brinete za ostalo?

Pogledajte krinove kako rastu: ne trude se, niti predu; ali vam kažem, ni Solomon u svoj slavi svojoj ne obuče se kao jedan od njih.

Jevanđelje po Luki, 12: 22–27

*Ko god da si ti koji me sada imaš u šaci
Bez jedne stvari sve će biti uzaludno
Upozoravam te pre nego što nastaviš da me
Iskušavaš
Sasvim sam drugačiji od onoga što si mislio.
Ko je taj koji bi hteo da postane moj sledbenik?
Ko bi pozeleo da mi bude miljenik?
Taj put je sumnjiv, ishod neizvestan, možda i
Poguban!
Morali biste od svega odustati, ja sâm bih
Postao mera svega,
A onda bi iskušenje vaše bilo dugo i
Iscrpljujuće,
Sva negdašnja učenja o vašem životu i saglasje
Sa životima drugih
Morali bi biti napušteni.
Stoga, ostavi me i ne muči se više,
Skloni ruke sa mog ramena,
Pusti me i idi svojim putem.*

*Volt Vitmen, Vlati trave**

* Prevela s engleskog Danica Kraljević.

Stanje stvari

U trenutku kada privodim kraju pisanje ovih redova, u svetu je na vlasti nekoliko diktatora. Jedina svetska supersila izvršila je invaziju na jednu bliskoistočnu zemlju. Teroristi imaju sve više poklonika. Hrišćanski fundamentalisti imaju dovoljno uticaja da njihovi kandidati postaju predsednici država. Sekte koje tvrde da imaju „apsolutno znanje“ manipulišu duhovnim traganjem. Bes prirode briše s mape čitave gradove. Jedan ugledni američki intelektualac uradio je istraživanje u kojem je otkrio da šest hiljada ljudi drži svu moć na svetu.

Na svim kontinentima postoje na hiljade zatočnika savesti. Mučenje ponovo postaje prihvatljiv metod ispitivanja. Bogate zemlje zatvaraju svoje granice. Siromašne zemlje prolaze kroz nezapamćen odliv stanovništva, koje odlazi u potrazi za Eldoradom. Genocid je u toku u barem dve afričke zemlje. Ekonomski sistem pokazuje znake iznemoglosti i velika bogatstva počinju da se tope. Deca koja rade kao robovi postala su deo života. Stotine miliona ljudi žive ispod nivoa apsolutnog siromaštva. Širenje nuklearne energije

prihvata se kao obaveza. Nove bolesti se javljaju. Bolesti koje već postoje još nisu pod kontrolom.

Ali da li je ovo stanje stvari u svetu u kojem živim?

Naravno da nije. Kada sam rešio da napravim fotografski zapis svog vremena, napisao sam ovu knjigu.

Paulo Koeljo

**POBEDNIK
JE
SAM**

3.17

Pištolj bereta Px4 malo je veći od mobilnog telefona. Teži negde oko sedamsto grama i može da opali deset hitaca. Pored toga što je mali, lagan i neprimetan kada ga nosite u džepu, mali kalibar ima još jednu veliku prednost: umesto da prođe kroz telo žrtve, metak se odbija o kosti i kida sve što mu se nađe na putu.

Naravno, šanse da se preživi ranjavanje ovim kalibrom takođe su velike; postoje na hiljade slučajeva u kojima metak nije pogodio nijedan vitalni organ, tako da je žrtva imala vremena da reaguje i razoruža napadača. Ali ako osoba koja puca ima nekog iskustva u ovom poslu, za svoju žrtvu može da izabere način umiranja – brz, ciljajući da je pogodi između očiju ili u srce, ili nešto sporiji tako što će cev oružja nasloniti na rebra pod određenim uglom i pritisnuti obarač. Kada primi takav hitac, žrtvi je potrebno neko vreme da shvati da je smrtno ranjena – u prvom trenutku misli da ima snage da napadne, pobegne, pozove pomoć. Velika prednost za ubicu jeste ta što žrtva ima vremena da vidi ko ju je ubio, dok polako gubi snagu, dok ne padne

na zemlju bez mnogo krvarenja, ne shvatajući baš najbolje zašto joj se to dešava.

Daleko od toga da je stručnjaci iz branše smatraju idealnim oružjem: „To je pištolj koji više odgovara ženama nego špijunima“, veli neko iz britanske tajne službe dok se obraća Džejmsu Bondu u prvom filmu serijala, uzimajući mu stari pištolj i dajući mu novi model. Ali ta opaska je, naravno, važila samo za profesionalce jer za njegov zadatak nije bilo ničeg boljeg.

Svoju beretu kupio je na crnom tržištu, tako da identifikacija oružja neće biti moguća. U šaržeru ima pet metaka, iako planira da upotrebi samo jedan, na čijem vrhu je turpijom za nokte urezao krst, što će učiniti da se taj metak, kada bude ispaljen, u trenutku kada udari u nešto čvrsto, podeli na četiri dela.

Ali beretu će upotrebiti samo ako baš bude morao. Ima još načina da se ugasi jedan svet, uništi jedan univerzum, a ona će sigurno shvatiti poruku čim bude pronađena prva žrtva. Znaće da je to učinio u ime ljubavi, da nije ozlojeđen, da će je primiti nazad bez pitanja o onome što se dešavalo u poslednje dve godine.

Očekuje da će šest meseci pažljivog planiranja dati rezultate, ali u to će biti siguran tek sutra ujutru. Evo plana: dozvoliti da se Furijske, mitološke figure iz stare Grčke, sa svojim crnim krilima spuste na taj plavo-beli pejzaž ispunjen dijamantima, botoksom i brzim automobilima koji su potpuno beskorisni jer primaju samo dva putnika. Snovi o moći, uspehu, slavi i novcu – sve to može začas biti prekinuto stvarčicama koje je sa sobom doneo.

Mogao je da ode u svoju sobu jer scena koju je čekao odigrala se već u 23.11, iako je bio spreman da čeka i duže.

Muškarac je ušao u pratnji lepotice, oboje obučeni kao što priliči zvanicama još jedne od zabava koje se svake večeri održavaju posle važnih večera na koje se teže ulazi nego na premijeru bilo kog filma koji se prikazuje na Festivalu.

Igor nije gledao lepoticu. Jednom rukom licu je prineo francuske novine (ruski časopis bi privukao pažnju), da ga ne bi videla. Bila je to bespotrebna predostrožnost s njegove strane jer ona nikada nije gledala oko sebe, baš kao ni ostale koje misle da su kraljice sveta. Tu su da bi blistale, trude se da ne obraćaju pažnju na ono što drugi imaju na sebi jer količina dijamanta i ekskluzivnost odeće drugih može da izazove depresiju, loše raspoloženje i osećaj inferiornosti, iako je i njihova odeća koštala pravo bogatstvo.

Njen pratilac, elegantan i prosed, otišao je do bara da naruči šampanjac kao neophodni aperitiv pred noć koja obećava mnogo kontakata, dobru muziku i divan pogled na plažu i jahte ukotvljene u luci.

Primetio je da se prema konobarici ljubazno ophodio. Zahvalio joj se kada mu je dala čaše. Ostavio je dobar bakšiš.

Sve troje su se poznavali. Igor je osetio ogromnu radost kada je adrenalin počeo da mu se meša s krvlju; sutra će joj dati do znanja da je tu. U određenom trenutku će se sresti.

Samo Bog zna na šta će taj susret izaći. Kao pravoslavni vernik, Igor se u jednoj od moskovskih crkava zakleo pred relikvijama Svete Magdalene (bile su izložene tokom nedelju dana u ruskoj prestonici da bi vernici mogli da im se poklone). U redu je proveo skoro pet sati i kada je najzad stigao blizu, bio je ubeđen da je to sve sveštenička izmišljotina. Ali nije hteo da rizikuje i ogreši se o zakletvu.

Molio ju je da ga zaštiti da bi postigao svoj cilj bez mnogo žrtvovanja. I obećao joj je zlatnu ikonu koju će naručiti od

renomiranog slikara koji živi u manastiru u Novosibirsku, kada sve bude gotovo i kada ponovo bude mogao da kroči na rodno tle.

U tri sata izjutra u baru hotela *Martinez* preovlađuju mirisi tompusa i znoja. Iako je pijanista Džimi već završio za to večer (Džimi nosi cipele različitih boja), a konobarica pada s nogu od umora, gosti ne žele da odu. Smatraju da moraju da ostanu u lobiju bar još sat vremena, dakle celu noć, dok se nešto ne desi!

Uostalom, prošlo je već četiri dana otkako je počeo Kanski filmski festival, a još se ništa nije desilo. Za različitim stolovima misao je ista: sresti se s Moći. Lepotice čekaju da se pojavi producent koji će se u njih zaljubiti i dati im važnu ulogu u sledećem filmu. Tu su i glumci koji časkaju, smeju se i prave se da sve to nema nikakve veze s njima, ali stalno jednim okom motre na vrata.

Neko će doći.

Neko mora doći. Mladi režiseri, puni ideja, s mnogo studentskih filmova iza sebe, koji su o fotografiji i dramaturgiji pročitali sve što im je palo šaka, čekaju svoj trenutak sreće; da neko pri povratku s neakve zabave poželi da sedne za slobodan sto, naruči kafu, upali cigaretu, bude umoran od odlaska na ista mesta svake godine i raspoložen za nove avanture.

Kako da ne.

Kada bi se sve to i desilo, poslednja stvar koju bi takva osoba želela da čuje jeste priča o novom „projektu koji niko nikada do sada nije uradio“; ali očaj ume da prevari očajnika. Moćnici koji ponekad uđu samo bace pogled unaokolo i popnu se u svoju sobu. Nisu zabrinuti. Znaju da ničega ne

treba da se plaše. Superklasa ne oprašta izdaju, i svi znaju svoje granice – nisu stigli tu gde jesu gazeći preko mrtvih, iako kruži takva priča. S druge strane, ako nešto nepredvidljivo i bitno treba da bude otkriveno – bilo da se radi o svetlu filma, muzike ili mode – biće otkriveno kroz istraživanja, a ne u hotelskim barovima.

Superklasa sada vodi ljubav s devojkom koja je uspela da se ubaci na zabavu i koja pristaje na sve. Superklasa skida šminku, gleda bore u ogledalu i razmišlja kako je već vreme za novu plastičnu operaciju. U vestima na internetu traži komentare na reklamu koju je snimila tog dana. Uzima neizbežnu pilulu za spavanje i čaj koji obećava vitku liniju bez mnogo truda. Popunjava jelovnik za sutrašnji doručak u sobi i kači ga na kvaku od vrata zajedno s natpisom „Ne uznemiravajte“. Superklasa sklapa oči i razmišlja: „Samo da brzo zaspim, ujutru imam sastanak pre deset.“

Ali u baru hotela *Martinez* svi znaju da su Moćnici tu. A ako su tu, šansa postoji.

I ne pomišljaju da Moćni razgovaraju samo s Moćnima. Da im je neophodno da se ponekad sretnu, zajedno pojedu i popiju, uživaju u velikim zabavama i da pothrane umišljeno uverenje da u svet luksuza i glamura može ući svako ko je dovoljno hrabar da istraje u svojoj nameri. Izbegavaju ratove kada ne donose zaradu i podstiču agresivnost među državama ili korporacijama kada osećaju da to može da im donese više moći i više novca. Prave se da su srećni, iako su postali taoci sopstvenog uspeha. Nastavljaju borbu za veće bogatstvo i uticaj, iako ih već imaju u ogromnim količinama; jer je taština Superklase takve prirode da se takmiči sama sa sobom i stalno gleda ko je na samom vrhu.

U idealnom svetu Moćnici bi razgovarali s glumcima, režiserima, modnim kreatorima i piscima koji sada, očiju već crvenih od umora, razmišljaju kako da se vrate u svoje iznajmljene sobe u udaljenim mestima da bi sutra iznova započeli maraton molbi, mogućih susreta, stavljanja na raspolaganje.

U stvarnom svetu Moćni su u svojim sobama, zaključani, proveravaju elektronsku poštu, žale se kako su sve zabave iste, kako je prijateljica imala veći dragulj od njenog, kako je rival kupio jahtu posebno dizajniranu za njega, i kako je to moguće?

Igor nema s kim da razgovara, ali to ga ne pogađa. Pobjednik je sam.

Igor je uspešni vlasnik i predsednik telefonske kompanije u Rusiji. Godinu dana unapred rezervisao je najbolji apartman u *Martinezu* (koji obavezuje sve goste da plate najmanje dvanaest dana boravka, nezavisno od toga koliko će se zaista zadržati), stigao je privatnim avionom tog popodneva, okupao se i sišao u nadi da će videti jednu jedinu jednostavnu scenu.

Neko vreme su mu dosađivali glumice, glumci, režiseri, ali imao je odličan odgovor za sve:

– *Don't speak English, sorry. Polish.*

Ili:

– *Don't speak French, sorry. Mexican.*

Neko je pokušao da prozbori nekoliko reči na španskom, ali Igor je i za to imao rešenje. Piskarao je neke brojeve u sveščicu da ne bi pomislili da je novinar (koji je svima zanimljiv), niti čovek iz filmske industrije. Pored njega je ležao ruski ekonomski časopis (većina, uostalom, nije ni razlikovala ruski od poljskog ili španskog), s nezanimljivom naslovnom stranom.

Stalni gosti ovog bara smatraju da dobro znaju ljudsku prirodu, tako da su ga ostavili na miru, misleći da je jedan od onih milionera koji dolaze u Kan samo da bi našli žensku. Pošto je i peta osoba sela za njegov sto i naručila mineralnu vodu, uz izgovor „ovo je jedina slobodna stolica“, glas se proneo i svi prisutni su znali da usamljeni gost nije iz filmske ili modne industrije, tako da je dobio etiketu „parfem“ i ostavili su ga na miru.

„Parfem“ je žargon koji koriste mlade glumice (ili starlete, kako ih zovu za vreme Festivala): lako ih je menjati, a često mogu da budu odlični. „Parfeme“ saleću poslednja dva dana Festivala, ako ne uspeju da nađu baš nikoga iz filmske industrije. Dakle, onaj čudni čovek koji deluje kao da je bogat može da sačeka. Sve one znaju da je bolje odande otići s partnerom (koji može biti preobraćen u filmskog producenta), nego ići na sledeće dešavanje i ponoviti stari ritual – piti, smeškati se (najvažnije je smeškati se), praviti se da ne gledaš nikoga, dok srce brzo lupa, minuti brzo prolaze, gala večeri se još nisu završile, one nisu pozvane, a oni su otišli.

Već znaju šta će „parfemi“ reći, jer su svi isti, ali se one prave da veruju:

- a) „Mogu da ti promenim život.“
- b) „Mnoge žene bi volele da su na tvom mestu.“
- c) „Sada si još mlada, ali zamisli kako će biti za nekoliko godina. Vreme je da razmišljaš na duži rok.“
- d) „Oženjen sam, ali moja žena...“ (ova rečenica može da ima različite završetke: „je bolesna“, „zaklela se da će se ubiti ako je ostavim“ itd.).
- e) „Ti si princeza i zaslužuješ da se prema tebi tako postupa. Iako toga nisam bio svestan, čekao sam te. Ne verujem u slučajnosti i mislim da ovoj vezi treba da damo priliku.“

Razgovori se ne razlikuju. Razlikuje se samo po tome koliko poklona može da se izvuče (po mogućstvu nakita koji kasnije može da se proda), na koliko zabava na jahtama može da se stigne, da se prikupi što veći broj vizitkarti, da se slušaju uvek isti razgovori, da se nađe načina da se stigne do nekoga ko će je pozvati na trke formule 1, gde se okuplja isti tip ljudi i gde velika prilika možda čeka.

„Parfem“ je takođe naziv koji mladi glumci koriste za ostarele bogatašice zategnute hirurškim putem i pune botoksa, ali pametnije od muškaraca. One nikada ne gube vreme: takođe dolaze pred kraj Festivala, svesne da je sva moć zavođenja u novcu.

Muški „parfemi“ se zavaravaju: misle da se duge noge i mlada lica mogu zavesti i da njima mogu manipulisati kako god žele. Ženski „parfemi“ veruju u moć svojih dragulja i ni u šta drugo.

Igor ne zna ništa o tome: prvi put je na Festivalu. Na svoje veliko iznenađenje, upravo je shvatio da niko nije uistinu zainteresovan za filmove – osim ljudi koji sede u tom baru. Prelistao je neke časopise, otvorio kovertu u koju su mu, kada je kretao iz firme, stavili pozivnice za najvažnije zabave i video da se ni na jednoj ne spominje neka premijera. Pre nego što je stigao u Francusku pokušao je da nađe spisak filmova koji će se takmičiti i teško je došao do te informacije. Dok mu jedan prijatelj nije objasnio:

– Zaboravi na filmove. Kan je festival mode.

Moda. Šta ti ljudi misle? Misle da je moda ono što se menja sa svakim godišnjim dobom? Došli su iz svih krajeva sveta

da prikažu svoje haljine, odela, nakit, kolekciju cipela. Oni ne znaju šta to znači. „Moda“ je samo jedan od načina da se kaže: pripadam vašem svetu. Nosim uniformu vaše vojske, ne pucajte u ovom pravcu.

Od kada su ljudi počeli da žive po grupama u pećinama, moda je bila jedini način da se kaže nešto što svi razumeju, čak i kada se ne poznaju: isto se oblačimo, iz tvog sam plemena, ujedinito se protiv slabijih da bismo preživeli.

Ali ovde su ljudi koji veruju da je „moda“ sve. Svakih šest meseci potroše pravo bogatstvo da bi promenili neki detalj i ostali u ekskluzivnom plemenu bogatih. Kada bi sada otišli do Silicijske doline, gde milioneri informatičke industrije nose plastične satove i izluzane pantalone, shvatili bi da svet više nije isti, da svi izgledaju kao da pripadaju istoj klasi i da niko ne obraća ni najmanju pažnju na veličinu dijamanta, na marku kravate ili model akten-tašne. Uzgred, kravate i kožne akten-tašne u tom delu sveta ne postoje, ali tu blizu je Holivud, relativno moćnija mašina – iako dekadentna – koja još uvek uspeva da ubedi naivne da veruju u odeću visoke mode, u ogrlice od smaragda, u ogromne limuzine. A pošto časopisi i dalje pišu o tome, nikome nije u interesu da uništi industriju koja donosi milijarde dolara od reklama, prodaje beskorisnih stvari, bespotrebnih promena trendova i uvek istih pomada s različitim etiketama.

Smešno! Igor ne može da sakrije prezir prema onima čije odluke utiču na živote miliona muškaraca i žena, poštenih radnih ljudi koji dostojanstveno žive jer su zdravi, imaju krov nad glavom i ljubav svojih bližnjih.

Perverzno! Kada izgleda da je sve u redu, kada se porodice okupe oko trpeze da večeraju, duh Superklase se pojavi i prodaje nemoguće snove: luksuz, lepotu, moć. I porodica se rastura.

Otac provodi sate i sate radeći prekovremeno da bi sinu mogao da kupi najnoviji model patika kako ga u školi ne bi gledali kao bednika. Supruga u tajnosti plače jer njene prijateljice nose firmiranu garderobu, a ona za to nema novca. Mladi, umesto da se upoznaju s pravim vrednostima vere i nade, sanjaju da postanu umetnici. Devojke iz unutrašnjosti gube identitet, maštaju o odlasku u veliki grad i pristale bi na bilo šta, bukvalno bilo šta, samo da bi došle do nakita koji im se sviđa. Svet koji bi trebalo da se kreće ka pravdi počinje da se vrti oko materije koja posle šest meseci više ničemu ne služi, treba da se obnovi jer samo tako cirkus može da na vrhu sveta održi te kreature dostojne prezira koje se sada nalaze u Kanu.

Naravno, Igor ne dozvoljava da ta destruktivna moć utiče na njega. Bavi se svojim poslom, jednim od najpoželjnijih na svetu. I dalje svakog dana zaradi više novca nego što može da potroši za godinu dana, čak i da sebi priušti sva moguća zadovoljstva – zakonita ili nezakonita. Može bez problema da zavede bilo koju ženu i pre nego što ona sazna da li je bogat ili nije – isprobao je to mnogo puta i uvek je uspeo. Upravo je napunio četrdeset godina, u odličnoj je formi, uradio je godišnji medicinski pregled i pokazalo se da je potpuno zdrav. Nema dugova. Ne mora da nosi odelo određene marke, da odlazi u posebne restorane, da provodi odmor na plaži „na koju će svi ove godine ići“, da kupi ručni sat samo zato što ga je preporučio poznati sportski as. Može da potpisuje važne ugovore olovkom koja košta nekoliko centi, da nosi udobne i elegantne sakoe, bez vidljivih oznaka proizvođača, koje mu šije mala krojačka radnja u blizini kancelarije. Može da radi šta hoće, a da ne oseća potrebu da bilo kome dokaže da je bogat, bavi se zanimljivim poslom i radi ga sa strašću.

Možda je baš u tome problem: uvek je strastven prema poslu. Uveren je da je to razlog zbog kojeg žena koja je pre nekoliko sati ušla u bar ne sedi sada za njegovim stolom.

Pokušava da sabere misli, vreme prolazi. Traži još jedno piće od Kristele – zna ime konobarice jer je pre sat vremena, kada je promet bio manji (ljudi su bili na večerama), naručio čašu viskija, a ona je prokomentarisala da izgleda tužno, da treba nešto da pojede da se oraspoloži. Zahvalio joj se na brizi, zadovoljan što se bar neko zainteresovao za njegovo duševno stanje.

Možda je on jedini koji zna ime osobe koja ga služi; ostali žele da znaju ime – i ako je moguće položaj – ljudi za stolovima i u foteljama.

Pokušava i dalje da razmišlja, ali već je prošlo tri sata posle ponoći, lepotica i fini gospodin – koji, uzgred, fizički veoma liči na njega – nisu se ponovo pojavili. Možda su otišli pravo u sobu i sada vode ljubav, možda još uvek piju šampanjac na nekoj od jahti na kojima zabave počinju kada se sve ostale završavaju. Možda leže i čitaju časopise, i ne gledaju jedno u drugo.

Ništa od toga nije važno. Igor je sam, umoran i treba mu sna.